

Про впровадження меліоративних заходів в сфері охорони земель сільськогосподарського призначення

Параскевич Ілона Андріївна

*студентки 3 курсу юридичного факультету
Національного Гірничого університету*

Актуальність даної теми полягає в тому, що охорона навколишнього природного середовища загалом і окремих її елементів є глобальною проблемою сучасності. Як самостійний елемент природи земля є невід'ємною частиною екологічної системи. Це зумовлює необхідність вжиття заходів щодо збереження та відновлення її природних якостей .

Земля – найцінніше багатство нашої країни і від її раціонального та ефективного використання залежить добробут народу. Здійснювана земельна реформа направлена на забезпечення раціонального використання та охорони земель.

Стан навколишнього природного середовища багато в чому залежить від стану земельних ресурсів. Відповідно до ст. 13 Конституції України та статті 1 Земельного кодексу України земля є основним національним багатством України, яке перебуває під особливою охороною держави.

Україна має могутній потенціал земельних ресурсів: із 60,3 млн. га земель країни майже 70% (41,8 млн. га) складають землі сільськогосподарського призначення, 17% (10,4 млн. га) — землі, вкриті лісами. Близько 3% території країни забудовані (міста та інші населені пункти, об'єкти промисловості, транспорту, енергетики) [5; с. 24].

Цільовим призначенням сільськогосподарських земель є їх використання як основного засобу виробництва у сфері сільськогосподарської діяльності. Землі, призначені для потреб сільського господарства, повинні надаватися для сільськогосподарського використання.

Важливим напрямом охорони земельних ресурсів є поліпшення екологічного стану зрошуваних земель, на яких спостерігається підтоплення, вторинне засолення,

водна ерозія, руйнування природної структури ґрунтів тощо. При цьому зусилля зосереджується на раціоналізації та реконструкції діючих зрошувальних систем для створення на них таких технологій водокористування, які б враховували рівень фізіологічних потреб сільськогосподарських культур та зміну мікроклімату зрошуваних ділянок, забезпечення відповідних урожаїв без деградації земель [6; с.180]. Захист земель від ерозії, селів, підтоплення, заболочування, вторинного засолення, переосушення, ущільнення, забруднення відходами виробництва, хімічними та радіоактивними речовинами та від інших несприятливих природних і техногенних процесів є формою охорони земель, що спрямована на збереження якісного стану земель. Так, у Законі України «Про меліорацію земель» від 14 січня 2000 р. визначено, що меліоративні заходи — це роботи, спрямовані на поліпшення хімічних і фізичних властивостей ґрунтів, обводнення пасовищ, створення захисних лісових насаджень, проведення культуртехнічних робіт, поліпшення земель з несприятливим водним режимом.

Закон про меліорацію визначає види меліорації земель залежно від спрямування здійснюваних меліоративних заходів: гідротехнічну, культуртехнічну, хімічну, агротехнічну, агролісотехнічну.

Гідротехнічна меліорація земель передбачає здійснення комплексу заходів, спрямованих на поліпшення земель з несприятливим водним режимом (перезволожених, переосушених тощо), регулювання водного режиму шляхом створення спеціальних гідротехнічних споруд на схилових та інших землях з метою поліпшення водного і повітряного режиму ґрунтів та захисту їх від шкідливої дії води (затоплення, підтоплення, ерозія тощо) [5; с. 180].

Культуртехнічна меліорація земель передбачає проведення впорядкування поверхні землі та підготовку її до використання для сільськогосподарських потреб.

Хімічна меліорація земель передбачає здійснення комплексу заходів, спрямованих на поліпшення фізико-хімічних і фізичних властивостей ґрунтів, їх хімічного складу.

Агротехнічна меліорація земель передбачає здійснення комплексу заходів, спрямованих на збільшення потужності та поліпшення агрофізичних властивостей

кореневмісного шару ґрунтів.

Агролісотехнічна меліорація земель передбачає здійснення комплексу заходів, спрямованих на забезпечення докорінного поліпшення земель шляхом використання ґрунтозахисних, стокорегулюючих та інших властивостей захисних лісових насаджень [4; с. 119].

Реалізація державної політики у галузі охорони земель здійснюється шляхом запровадження державних, регіональних чи місцевих програм охорони земель, які розробляються відповідно до вимог статей 177, 178 ЗК України та Положення про порядок розроблення екологічних програм, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31 грудня 1993 р. № 1091 [4; с. 345]. Рішення про розроблення державних і регіональних екологічних програм приймає Кабінет Міністрів України за поданням Мінприроди, що вносить пропозиції про доцільність розроблення цих програм за результатами вивчення і дослідження стану навколишнього природного середовища України чи окремих регіональних програм природокористування, проведених власними підрозділами, науковими установами і організаціями, органами державної виконавчої влади.

Отже, зміцнення охорони земель — це важливий крок до подолання екологічної кризи, в якій опинилася Україна. Саме тому вкрай необхідне ефективне правове забезпечення всіх освоєних земель.

Список використаної літератури:

Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – С. 47.

Земельний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – 67 с.

Закон України «Про меліорацію земель», прийнятий Верховною радою, 2000. – № 1389-XIV. – С. 1-15.

Беженарь А.М., Бердников Е.С., Бондар Л.А. Земельное право Украины : Учеб. пособие . — К. : Истина, 2002. — 496 с.

Боголюбов С.А., Никишин В.В., Устюкова В.В. Земельное право: Учебник для вузов. – М., 2003. – 287 с.

Гуменюк В. І. Земельна реформа: правові аспекти / В. І. Гуменюк, В. П. Паліюк. — К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2005. — 368 с.